

Een nieuwe kijk op kracht

VNG Divosa Najaarscongres 2010

Ton Wilthagen

ReflecT/Universiteit van Tilburg

Nobelprijs economie 2010

Peter A. Diamond, Dale T.
Mortensen, Christopher A.
Pissarides voor analyse
van arbeidsmarkten met
zoekfricties

Waar het gaat om?

- De arbeidsmarkt is de achilleshiel van onze economie en welvaart:
ondernemingspotentieel en menselijke potentieel dienen hand in hand te worden ontwikkeld
- Voor individuele mensen is arbeidsparticipatie de belangrijkste bron van bestaanszekerheid, inkomen, erbij horen en ook van welzijn
- Nodig: kracht-dadige aanpak om de belofte van een win-win-situatie te realiseren

America heeft een droom – Europa heeft een belofte

“Een uiterst concurrerende sociale markteconomie, gericht op volledige werkgelegenheid en sociale vooruitgang, en een hoog niveau van bescherming en verbetering van de kwaliteit van de omgeving.

Het bestrijden van sociale uitsluiting en discriminatie en het bevorderen van sociale rechtvaardigheid, gelijkheid tussen mannen en vrouwen, solidariteit tussen generaties en bescherming van de rechten van het kind”

(Nieuw Verdrag van Lissabon)

Met welke drijvende krachten hebben we te maken?

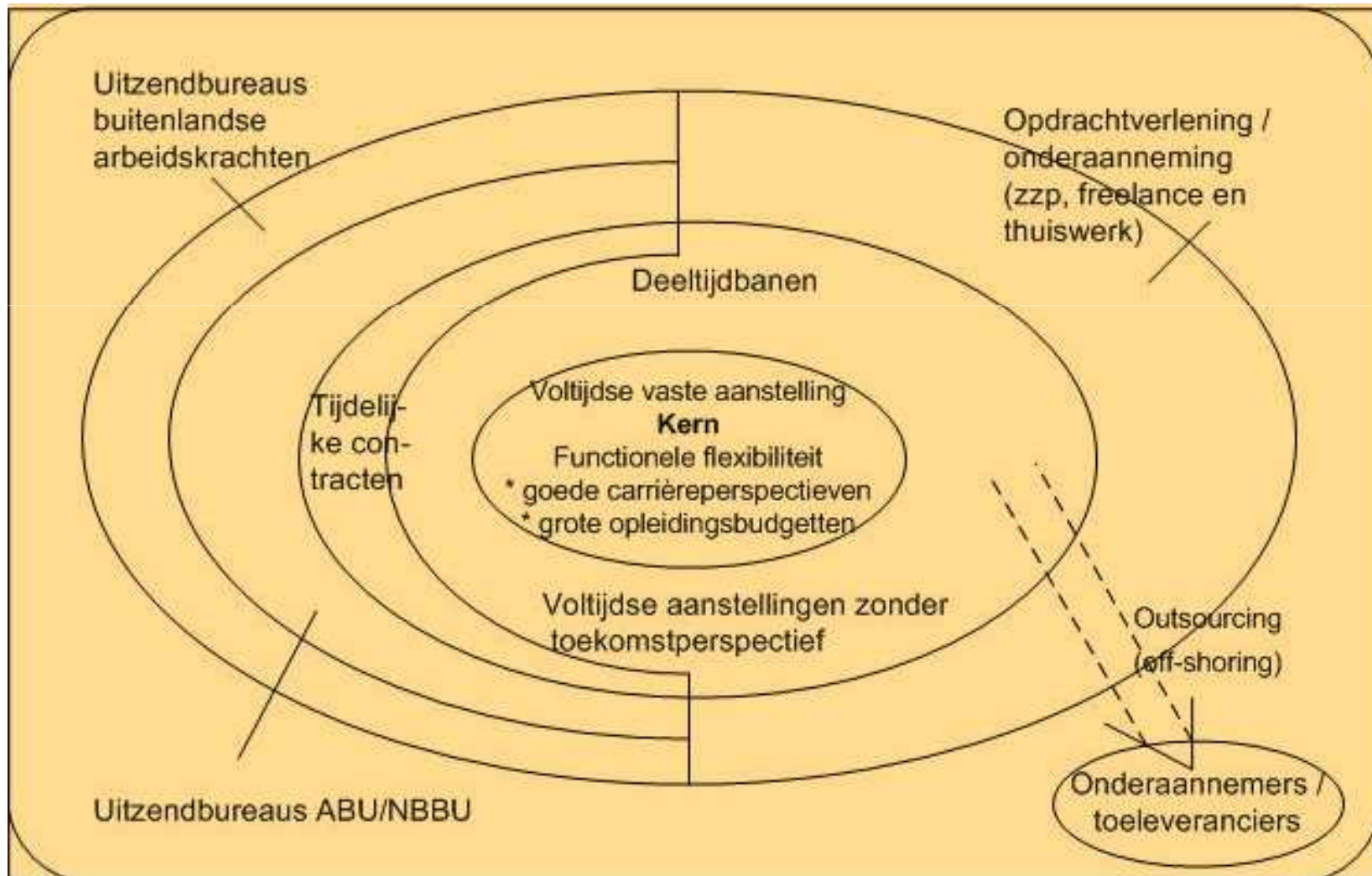
Verandering in de vraag naar arbeid:

- Technologie: snelle verandering functies
- Internationalisering: alles hangt met alles samen, “spel zonder grenzen”
- Noodzaak kenniseconomie, hogere productiviteit, meer innovatie, slimmer, harder, efficiënter en meer (uren) werken
- Van industrie naar diensteneconomie
- Grootste vervangings/uitbreidingsvraag in zorg
- Einde vaste (loondienst)contracten en baan voor het leven?
- Meer onzekerheid/ onvoorspelbaarheid

Daardoor komen er nieuwe banen,
maar er gaan ook banen weg ...

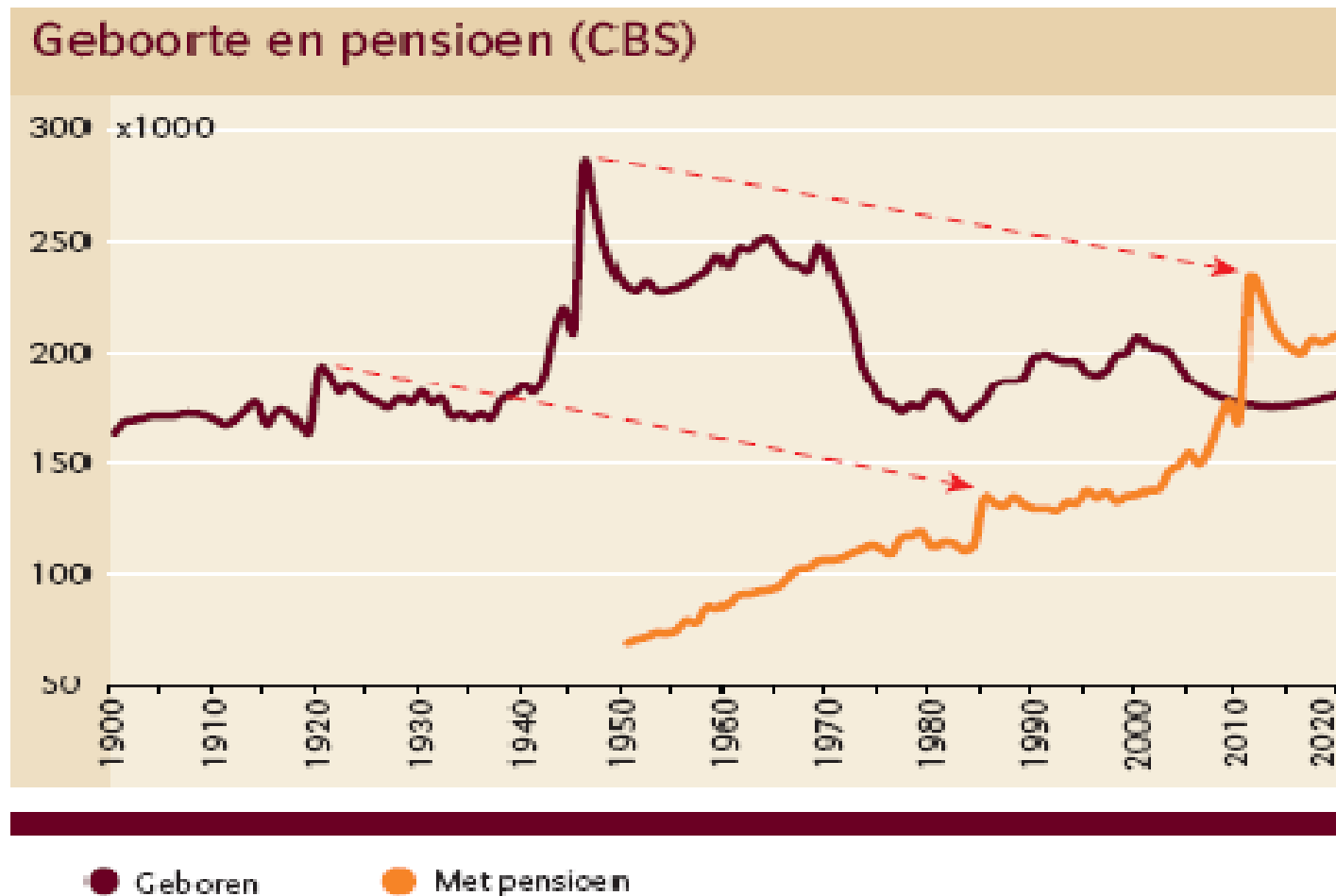
Flexibele onderneming

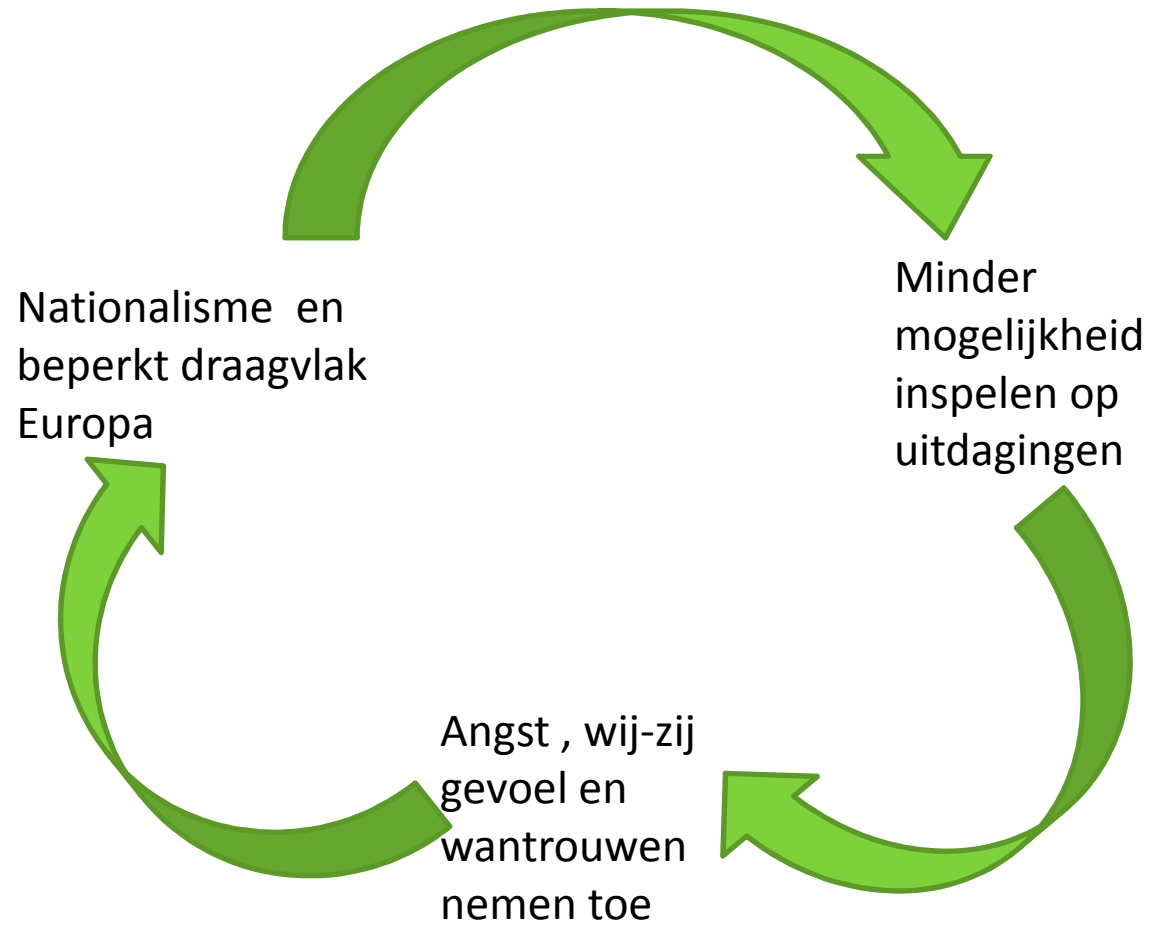
Verandering in het aanbod van arbeid:

- Demografie (vergrijzing, ontgroening): de structurele tendens is *krapte* op de arbeidsmarkt
- Cultuur: meer verschillen tussen mensen, meer verschillende keuzes (diversiteit, “feminisering” van de arbeidsmarkt)
- Meer arbeidsmigratie en mobiliteit
- Dus ook meer aanpassingsvermogen van bedrijven gevraagd!

Ontwikkeling geboorten en pensionering

Vicieuze cirkel van angst en wantrouwen

Mijn brief van de hardwerkende arbeiders

....

Waar ligt de kracht?

- in een nieuw begrip van “fairness”
- in voorzorg en schade(last)beperving ipv nazorg *
- in een nieuwe werkzekerheidsdeal in de arbeidsverhoudingen **
- in universele, arbeidsvormneutrale bescherming op de arbeidsmarkt – meer flexicurity
- in betere regels
- in financiële ondersteuning en compensatie van minder of verminderde kracht (productiviteit)
- in mensen zelf – in wat ze kunnen (competenties) en “kunnen kunnen”
- In regio's

**THEM
AND**

**WILL
HUTTON**

BESTSELLING AUTHOR OF *THE STATE WE'RE IN*

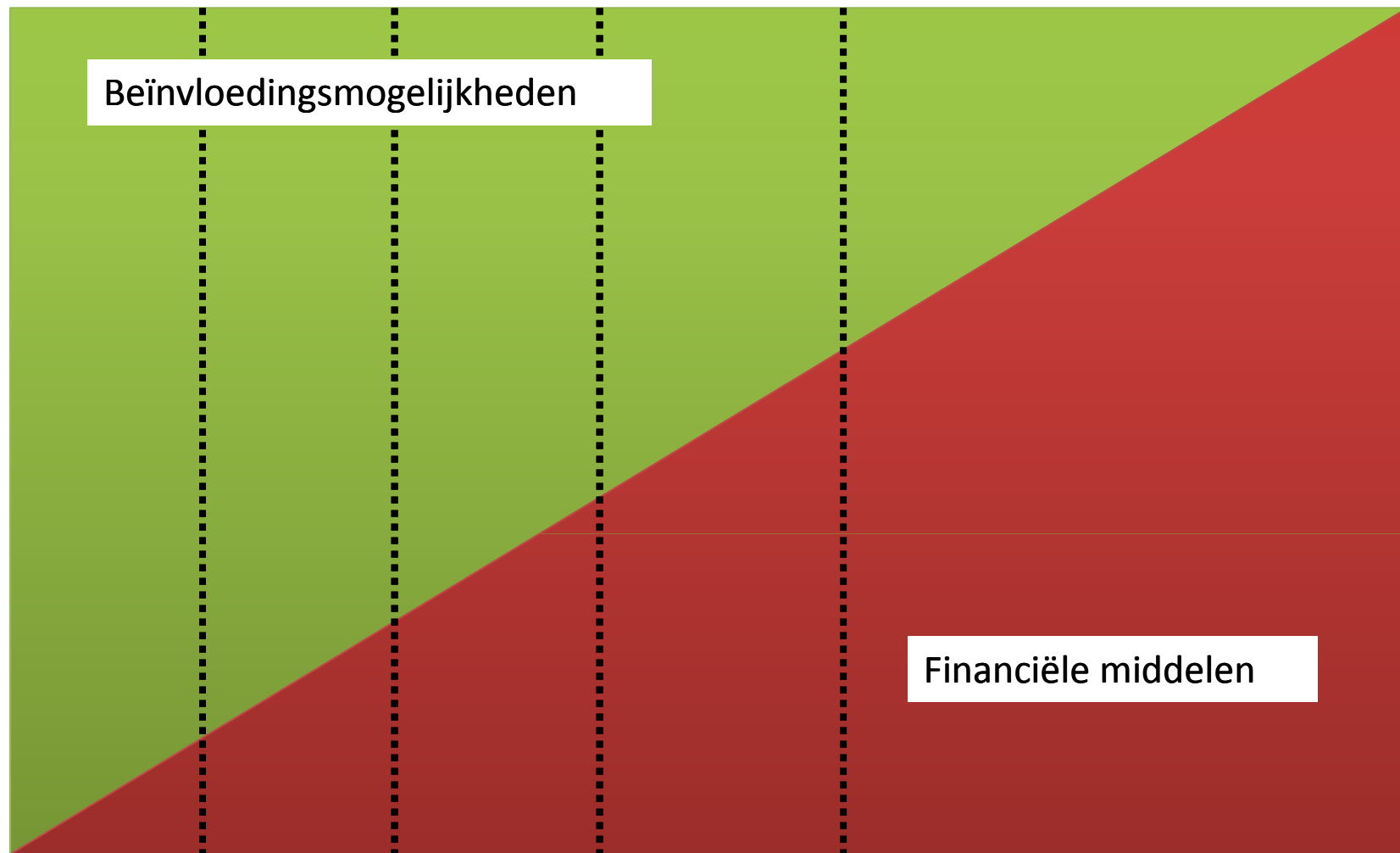
60

US

**POLITICS, GREED
AND INEQUALITY
– WHY WE NEED
A FAIR SOCIETY**

**'Hutton's ability
to articulate
contemporary anxieties
borders on genius'**

MARTIN WOLF, *PROSPECT*

Beïnvloedingsmogelijkheden

Financiële middelen

Voor-
schoolse
fase

Basis-
onderwijs

Middelbaar-
onderwijs

Beroeps-
onderwijs

Arbeidsmarkt en
sociale zekerheid*

Accepteren ...

Werknemers (en hun vertegenwoordigers):

- dat werkzekerheid letterlijk de zekerheid van de toekomst is – baanzekerheid niet te garanderen. Blijvend investeren in eigen menselijk kapitaal en ontwikkeling.

Werkgevers (en hun vertegenwoordigers):

- dat een baan een schakel in de loopbaan van de werknemer is: “ketenverantwoordelijkheid” dragen en investeren in mensen met het oog op de toekomst. *Maar wat is hiervoor het beste model?*
- **Overheid:** betere randvoorwaarden scheppen en mee bewaken_*

Bedankt voor jullie aandacht en een goed congres gewenst!

wilthagen@uvt.nl www.uvt.nl/reflect